

HET HARDE POTLOOD

Enschede Velden van zonnebloemen, vazen met rozen en rottende stillevens; al eeuwenlang weet de kunst de natuur op visuele wijze te bedwingen. De tentoonstelling 'Onder Alle Omstandigheden' onderzoekt de mogelijkheid van een letterlijke verweving van cultuur en natuur. Kunstenaarscollectief Het Harde Potlood, bestaande uit Richtje Reinsma, Roosmarijn Schoonewelle en Heleen Wiemer, vergelijkt het creatieve proces met tuinieren. In 21Rozen daal concretiseren zij dit met de oprichting van een artistieke tuin. Net als bij het maken van een kunstwerk gaat het bij tuinieren om het in bedwang houden van woekierend onkruid, het snoeien van wilde takken en het inzien van groeimogelijkheden. De controle die je kunt uitoefenen op een tuin is beperkt, zo ook in de kunsttuin in Enschede. Groene vingers laten zich leiden door artistieke impulsen. Het fragiele van een

tekening is hierbij belangrijk: door artistiek weer en wind, met bij tijd en wijle echte regen en sneeuw, groeit, bloeit en vervalft het werk zichtbaar. Voor het publiek betekent dit steeds weer een uniek bezoek. Een

kunstwerk is constant in beweging en nooit af, zo kondigt Het Harde Potlood aan op hun inspirerende weblog, een 'virtuele composthoop' Het Harde Potlood beperkt zich voor het project niet tot de voor hen geijk-

te materialen van papier en potlood. Papieren kunstwerken groeien uit tot een papieren tuin, met installaties van hout en plastic en verschillende performances. Er wordt gewerkt met kunstzinnig tuingereedschap als de potloodhark en een inktfontein. Nadat de fundering van de tuin is aangelegd, de stekjes zijn geplant en de tentoonstelling is geopend, zal het kunstenaarscollectief gedurende vier maanden aan het werk te zien zijn. Twee performances, *De Grote Plantenshow 1* en *2*, zullen een onvoorspelbare nieuwe wending aan het project geven. Het zullen nu de bomen, struiken en planten zelf zijn die een optreden verzorgen, een organisch showballet.

Roos van der Lint

Het Harde Potlood, 'Onder Alle Omstandigheden' 24 sept. 2009 t/m 10 jan. 2010; performances:

De Grote Plantenshow 1, 29 nov. 2009 en
De Grote Plantenshow 2, 10 jan. 2010,
21Rozen daal, Het Rozendaal 21, Enschede,
www.21rozenaal.nl en <http://onderalleomstandigheden.wordpress.com>

Het Harde Potlood, *Zonder titel*, 2009,
Courtesy 21Rozen daal